

**2006 MALÎ YILI GENEL VE KATMA BÜTÇE KANUN TASARILARI İLE 2004 MALÎ YILI GENEL  
VE KATMA BÜTÇE KESİN HESAP KANUNU TASARILARININ  
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI**

-----O-----

**09.11.2005 Çarşamba**

**İÇİNDEKİLER**

Millî İstihbarat Teşkilatı  
Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği  
Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı  
Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Başkanlığı  
Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığı  
Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü  
Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu  
Vakıflar Genel Müdürlüğü  
Devlet Personel Başkanlığı  
Diyanet İşleri Başkanlığı

.....  
BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; usul hakkında bir şey söylemek istiyorum.

Yeni sistem gereği görüşeceğimiz bütçe sayısı çok fazla gördüğümüz gibi ve konuşmanın, bütçe görüşmelerinin başlangıcında alınan karar uyarınca da, bu bütçeler üzerinde Komisyon üyeleri 10 dakika süreyle konuşmalarını yapabilecekler, önceki yıllarda da 10 dakikaydı bu, oysa, bu yıl kapsam genişledi. Ben, Sayın Başkandan bu konuda, Komisyon üyeleri için bir tolerans göstermesini rica ediyorum. Zaten, Sayın Başkan tolerans gösteriyor, göstermiyor değil; ama, bu toleransı tutanaklara geçirmek amacıyla söz aldım; çünkü, bu kadar bütçenin her birine, bakın, sayalım tek tek şurada, 11 bütçenin her birine 1 dakika ayırırsanız 10 dakika ediyor. Onun için, bu süreyi artırmayı öneriyorum bu tip yoğun günlerde.

.....  
BAŞKAN – Efendim, çok teşekkür ederiz.

Buyurun Akif Bey, söz sizin.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Tütüncü'nün bu düşünce dünyasında ufuk turundan sonra benim söyleyeceklerim hiç ilgi çekmeyecek. Doğrusu bu kötü sıralama oldu Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakanlarım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; konu, Başbakanlık bütçesi olunca -tabii ki başka bütçeler de var; ama, esas olan Başbakanlık bütçesidir- ister istemez hükümetin tüm icraatlarını Sayın Başbakan nedeniyle değerlendirmek durumundayız. Bütçe, sadece o bütçeyle verilen kaynakların nerede kullanıldığının veya gelecek yıla ilişkin olarak nerede kullanılacağına bir dokümanı değil, aynı zamanda, bu harcamalarla üretilen politikaların da değerlendirileceği bir belge oluyor; bu komisyonda bu amaçla buradayız.

Şimdi, konumuz bürokrasiden açıldı ve bürokrasinin en tepe noktasındaki kişi olarak da Başbakanlık Müsteşarı, bugünkü görüşmelere, bazı arkadaşlarımız tarafından konu edildi. Tabii ki Başbakanlık Müsteşarı herhangi bir kişi değil, bürokrasinin en yukarısındaki kişi. Konumu nedeniyle çok teknik olarak doğru bir tanım değil, ama öyle tanımlamakta mahzur görmüyorum. Yarı siyasî kişiliği olan bir kişidir. Dolayısıyla, o kişinin varlığı, o kişinin özellikleri, o kişinin uygulamaları, davranışları, düşünceleri tüm bürokrasi için, tüm devlet teşkilatı için, tüm toplum için önemlidir. Onu sadece bir bürokrat olarak almamalıyız. Ayrıca, bürokrat olarak alıp değerlendirmek de çok yanlış değil, çünkü Sayın Başbakanımız zaman zaman bürokratik oligarşiden söz ediyor, yani bürokrasiyi bir

oligarşik sistem olarak tanımlıyor ve bu oligarşiyi vatandaşa şikâyet ediyor. Bu da, Sayın Başbakanımızın görüşlerinden biridir biliyorsunuz. Ben, bu konuda Sayın Başbakanımız ne demiş; bir tarama yaptım: Bir gazetede, bunu gördüm. Sayın Başbakanımız, şunu söylüyor, bakın bir yerde. Elli dereden su getirildiğini söylüyor Sayın Başbakanımız bir konuşmasında. Bu yüzden, oligarşik bürokrasiden şikâyet ettiğini kaydeden Erdoğan, “bürokrat yokuşa sürün değil, yokuşu düz eyleyendir veya inişe dönüştürendir” diyerek bürokrasiden şikâyet ediyor. Bu bir konuşma değil. Zaman zaman bu konuşmaları görüyoruz.

Bürokrasi nedir, bunu bir tanımlamak gerekir gerçekten. Bürokrasi Sayın Başbakanın şikâyet ettiği bürokrasi sanıyorum şu: Otoritenin kötüye kullanıldığı, memurların meşru görevlerinin gerektirdiğinden daha fazla yetkiye sahip olduğu veya otoritenin yönetim kademesinde belli ellerde toplandığı bir bürokratik sistemi Sayın Başbakanımız vatandaşa şikâyet ediyor. Bu oligarşik bürokrasi kavramı nereden geliyor, inceledim. Bir İtalyan siyaset bilimcisi Robert Michaels diye bir adam, 1911 yılında bir Alman işçi sendikalarını incelemiş, oradaki yapılanmayı incelemiş, sonuçta bürokratikleşmeyi modern toplumun oligarşik eğilimlerine bağlamış bu kişi ve oligarşinin tunç kanunu diye bir kanun ileri sürmüştü. Bütün büyük yapılarda, bütün büyük organizasyonlarda oligarşik eğilim vardır diyor. Bu kanun onu söylüyor. Dolayısıyla, yapılar, organizasyonlar büyüdükçe, bu oligarşik eğilim de kendiliğinden doğar, bu yapıların çok doğal özelliğidir der ve bürokrasi iki açıdan değerlendirilebilir veya iki farklı bakış açılarıyla farklı şekilde görülebilir bürokrasi. Birincisi, bürokrasi, kamu hizmetlerinin yürütülmesinde bir idarî araçtır, bir aygıttır. İkincisi, böyle değildir, kamu hizmetinin yürütülmesinde bir araç değildir, bir organizasyon, bir yapı değildir, bunun ötesinde yapısı gereği bizatihi yetkiyi kullanan, otoriteyi elinde tutan bir birimdir. Hakikaten bu iki görüşten hangisinin doğru olduğu zaman zaman tartışılmış, birtakım sosyologlar bu konu üzerinde değerlendirmelerde bulunmuştur. Ünlü sosyolog Maks Faber bunu çok iyi inceleyenlerden birisidir. O, onu kontrol edenin, onu kontrol etmek durumunda olanların elinde bir araçtır demiş. Sonuçta olay şuraya geliyor: Bürokrasiyi kontrol etmek durumunda olan birim olan -ki bu hükümetlerdir- hükümetler, eğer yeterli bilgiye donanıma, yönetme kapasitesine sahipse, bürokrasiyi kontrol ederler, eğer bu kapasiteye sahip değilse hükümetler, bürokrasiyi kontrol edemezler ve bürokrasiden şikâyet ederler. Şimdi, Sayın Başbakanın bürokrasiden şikâyet etmesini, ben Sayın Başbakanın ve hükümetin yönetim kapasitesinin eksikliği olarak görüyorum. Çünkü, bürokrasi, sonuçta, hükümete tabi olan bir kurumdur, bunu yönetme becerisini gösterirseniz, bürokrasiye hedefler verirseniz, bürokrasi buna uyum sağlar ve hükümetin çizmiş olduğu siyasî program doğrultusunda hükümetlerin istediği ürünleri üretir. Eğer bu hedefi bürokrasiye veremiyorsanız, bu bürokrasiyi yönetme kabiliyetine, becerisine, kapasitesine sahip değilseniz, işler yürümüyor, bürokratlar bizim işimizi yokuşa sürüyor diyerek bürokrasiyi halka şikâyet edersiniz, tıpkı vatandaşın yaptığı gibi. Yani, bürokrasiden bir genel müdürü değiştirdiğiniz zaman, bir müsteşarı değiştirdiğiniz zaman bürokrasi değişiyor mu; bürokrasi yapı olarak, kurum olarak duruyor. Bürokrasinin oligarşik eğilimi varsa o eğilim yine duruyor, değişmiyor, o yapı aynen var. Onun için, Sayın Başbakana, sanıyorum, bir danışmanı da bunu söylemiştir. Bürokrasinin oligarşik yapısı, oligarşik bürokrasi, o kişi de işte bu İtalyan siyaset bilimcisini bir yerde okumuşsa, Sayın Başbakanım, işte bunlar oligarşik bir yapıya sahiptir demiş, Başbakanın aklında bu kalmış ve Başbakan bunu zaman zaman kullanıyor; birçok konuda kullandığı kavram gibi bunu da yanlış kullanıyor. Bürokrasiden şikâyet eden hükümetler, bürokrasiyi yönetme kapasitesine, becerisine, kabiliyetine sahip olmayan hükümetlerdir. Ben Sayın Başbakana bu önermesini gözden geçirmesini öneriyorum.

Şimdi, bu bir görüş. Sayın Başbakanın bürokrasinin tepe noktasındaki Müsteşarının cümlelerini arkadaşlarımız okudu. Bir arkadaşımız çok ağır bir iddiada bulundu esasında. Geçen yıllar da söylendi ve onu cumhuriyet düşmanı olarak tanımladı. Hakikaten ağır bir suçlama; ama, Sayın Tütüncü'nün biraz önce okuduğu makaledeki cümleleri okuduğumuzda, aslında bu tanımlamanın, o cümlelerin çok doğal bir sonucu olduğuna ben varıyorum. Bu kadar yılını bürokraside geçirmiş bir kişi olarak o makaledeki cümlelere bugün eğer bir bürokrat sahip çıkıyor ise, bu arkadaşımızın yapmış olduğu tanımlamayı da o cümleler, o kişi hak ediyor diye düşünüyorum. Aslında, o kişinin yapması gereken, bu arkadaşımız hakkında dava açmasıdır veya burada savunmak durumunda olan Sayın Bakanımızın o cümleleri savunmasıdır veya tam tersini

söylemesidir. Bu konuda Sayın Başbakan Yardımcımızın veya Sayın Başbakanın suskun kalarak bir şeyi çözemediğini söylemek mümkün değildir.

Bir başka konuya geçmek istiyorum. Yine, bu konularla ilgili bir başka konu. Bu 21 inci Yüzyılın yaşadığımız en önemli olayı küreselleşmedir değerli arkadaşlar ve bu küreselleşme ne zaman meydana geldi dersek; dünyadaki ikinci küreselleşme dalgası 80'li yıllarla beraber hız kazanır, 90'lı yıllarda gerçekten olağanüstü boyutlara gelir ve artık 2000'li yıllarda o 90'lı yıllardan almış olduğu hızla süratle devam ediyor.

Neydi o zamanki gelişmeler: 89 yılında Berlin duvarının yıkılmasıyla beraber başlayan gelişmeler, Sovyetler Birliğinin çökmesine neden oldu, sonuçta komünist sistem dünyada tasfiye oldu ve bir yeni dünya düzeni ortaya çıktı. Bu yeni dünya düzenini tanımlayan bazı düşünürler, entelektüel kişiler, bunu tarihin sonu olarak isimlendirdiler; bir Amerika dışpolitika entelektüeli Fransis Fukiyama diye biri, bunu tarihin sonu olarak isimlendirdi. Neydi bundan kastettiği; şuydu: "Efendim, artık liberal demokrasi ve bu demokrasilerde uygulanan piyasa ekonomisi insanlığın varmış olduğu ve varabileceği en mükemmel sistemdir, bundan daha ötesi yoktur, o nedenle bu aşamayı artık tarihin sonu olarak isimlendirebiliriz" demiştir. Bu kişi bunu 90'lı yılların sonunda söylemiştir yazdığı bir makalede, daha sonra bunu kitaba dönüştürdü.

Sonra yine bir başka düşünür Handington; biraz daha farklı bir görüşle bu eğilimi, dünyada meydana gelen bu eğilimi değerlendirir. Ulus devletlerinin giderek güç kaybettiği bu dünyada artık medeniyetlerin kalacağını ve dünyada oluşan yedi sekiz medeniyetin, dünyadaki yeni çatışmaların temelini oluşturacağı, daha doğrusu bu, medeniyetler arasındaki farklılıkların, medeniyetler arasındaki fay hatların yeni çatışmaların kaynaklanacağı alanlar olduğunu ifade etmiştir; ulus devletler yine olacaktır, ulus devletler yine politikalar belirleyecek; ama, çatışmalar devletler arasında değil, medeniyetler arasında olacaktır ve bu kitabında Handington medeniyetler çatışması adlı kitabında Türkiye'yi de değerlendirir ve Türkiye'yi medeniyetler arasında en fazla bölünmüş ülke olarak tanımlar. Nedir bu; yani ne Batılı olabilmiş, ne İslam dünyasında kalabilmiş bir ülke olarak Türkiye'yi medeniyetler arasında en çok bölünmüş ülke olarak tanımlar ve Türkiye'de Kemalizm'in iflas ettiğini söyler. Bu kitap da Türkçe'ye çevrildi. Bu kitabın etrafında bir sürü tartışmalar oldu. Bu tartışmalar yine bir kitapta toplandı, yayımlandı. Tartışmaların toplandığı bu kitaptaki bir görüş çok ilgi çekici. Handington'ın bütün görüşlerini reddeden bu kişi, Türkiye'nin medeniyetler arasında en çok bölünmüş ülke olduğu ve Kemalizm'in iflas ettiği görüşüne sahip çıkarak, bunu, cumhuriyeti kuranların şizofrenik yapısına bağlar. Cümleler, kelimeler birebir böyle değil; ama, makalenin bütününden çıkan bu. Bu kişi şu an Türkiye Cumhuriyeti Başbakanının dışpolitika danışmanıdır.

Şimdi Sayın Başbakanın dışpolitikasını böyle bir danışman yönlendiriyor veya dışpolitikasında zaman zaman bu danışman Sayın Başbakana akıl veriyor. Efendim, Türk kamu yönetiminin nasıl örgütleneceğini, gelecekte nasıl bir şekil alacağı konusunu işte burada okunan makalede belirtildiği gibi ve Sayın Kumkumoğlu'nun ifade ettiği, cumhuriyet düşmanı sıfatı verdiği bu kişiye yönlendiriyor.

Bakıyoruz başka konularda, Kürt politikasını yine etrafındaki birkaç kişi yönlendiriyor. İşte onlar güneydoğuya giderken Kürt sorunu vardır dersin Sayın Başbakan, büyük mesafe alırız, bu sorunu çözeriz diyor ve hemen ayaküstü oraya indiğinde Diyarbakır havaalanına, hemen Kürt sorunu vardır diyor veya gitmeden önce söylüyor. Bakıyoruz fındık politikasında uluslararası fındık tüccarlarının bağlantılı olduğu bir kişi yine Sayın Başbakanın danışmanı. Bizim fındık üreticisi perişan, 246 trilyon liralık devletin tespit ettiği zararını devlet ödemiyor. Neden; çünkü Sayın Başbakanın fındık danışmanı var; o etkilidir diyemem, amasonuça ister istemez onunla bağlantıları kuruyorsunuz. Geçen sene yüzde 15'ini ödemiş hükümet, sonrasını bakarız demiş, 246 trilyonun bu sene tabir caizse, argo tabiriyle söylemek zorundayım, hükümet üstüne yatmış, bunu ödemiyor üreticiye. Şimdi Sayın Başbakanın danışmanları böyle, böyle yönlendiriyor. Sayın Başbakan, bir cümle söylüyor, sonra bir bakıyorsunuz, bir başka zaman onu devam ettirdiği oluyor, sonra sustuğu oluyor. Sayın Başbakanın ayaküstü konuşma hakkı yoktur bir kere. Yani, Başbakan bir yere giderken, biri bana şunu söyledi, Genel Başkan Yardımcım bana şunu söyledi, şurada şunu konuşayım, danışman bana şunu söyledi, şunu konuşayım deme hakkı yok. Ama anlıyorum Sayın Başbakan tabii ki kamu yönetiminden gelmedi. Kamu yönetiminden gelmiş olmak şart değil, böyle bir müşterek çalışma alışkanlığı yok zannediyorum Sayın Başbakanın. Yoksa, hemen Dübaililer gelsin, şu

Levnet'teki arsayı onlara verelim demez. Bu İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanını işi; ama, bakıyoruz, Sayın Başbakan açıklama yapıyor, Levent'teki arsaya Dubaililer kule kuracak diyor, sonra, Kartal'daki arsaya da iş merkezleri yapacaklar, diyor. Ben Sayın Tayyip Erdoğan'ı Başbakan olarak biliyorum. Yani, Sayın Tayyip Erdoğan Kartal'daki Hazine arazisine Dubaililerin iş merkezi yapma planını nasıl kafasında oluşturur, Levent'teki belediyenin arsasına, bir kısmı Hazineye ait olan arsaya, henüz imar durumu daha şekillenmemiş, Hazineyle olan ilişkisi çözümlenmemiş bir arsaya Dubaililerin gökdelen yapma fikrine nasıl varıyor? Yani, Sayın Başbakan, başbakanlık yapmalı. Bu emlakçılıktır. Sayın Başbakan böyle bir işe neden soyunuyor?

Bakın, birkaç cümle daha söyleyerek sözlerimi bitireceğim: Sayın Başbakan 14 Temmuz 2005'te bir demeç veriyor: "Gerekirse PKK terör örgütüne yönelik sınırötesi operasyon yapılabilir, yaparız" diyor, "gerekirse yaparız" diyor. Tarih 14 Temmuz 2005. Hemen 15 Temmuzda Washington'dan cevap geliyor: ABD Genelkurmay Başkanı Orgeneral Richard Mires Türkiye'nin terör örgütü PKK'ya karşı Kuzey Irak'ta sınırötesi bir operasyon düzenlemeyi düşünmesi durumunda egemen ülke Irak'ın bu konuda dile getirecek birçok şeyi olacağını söyledi. Yapamazsın diyor. Biz şimdi Türkiye Cumhuriyeti Başbakanından şu 14 Temmuzda söylediği sözün arkasında durmasını bekliyoruz. Yani, bir siyasî kişi, Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanı Irak'a operasyon yaparız diyor, PKK'ya operasyon yaparız diyor; Amerika'daki bir kamu görevlisi Sayın Başbakana cevap veriyor ve Sayın Başbakan susuyor.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar)- "Gerekirse" diyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Daha devam edeyim mi cümlelerine? Cümlelerine devam edersem...

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar)- "Gerekirse" var orada.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) – Siz "gereği yok mu" diyorsunuz yani? Terör tırmanmıyor, bir sorun yok!.. Öyle mi diyorsunuz?!

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar)- Ben demiyorum. Bunu Başbakan takdir edecek.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Daha devam edebiliriz. Gerek yok.

Sayın Başbakanın Türk Ulusunun onurunu ayaklar altına almaya hakkı yoktur. Eğer, PKK'ya karşı Kuzey Irak'ta operasyon yapacaksa, bunu istişare eder ilgili birimlerle, Meclisle, Hükümetle, neyse, ilgili yerlerle, Meclise getirir, bu yetkiyi alır ve gider.

ENİS TÜTÜNCÜ (Tekirdağ)- Ayaküstü konuşmaz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Ayaküstü konuşmaz.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul)- Davul zurnayla gidilmez.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Arkadaşlar, ben Sayın Başbakan Yardımcımdan cevap bekliyorum. Şimdi ABD Genelkurmay Başkanının bu cevabına bu hükümetin verebilecek hiçbir cevabı yok mudur?

Söyleyecek daha çok şey var; ama, süremi de aştım sanıyorum. Burada bitirmek istiyorum.

Birkaç cümleyle soru hakkımı da kullanayım Sayın Başkan müsaade ederseniz: Türkçe Sözlük, Atatürk Dil Tarih Yüksek Kurumunun Türkçe Sözlüğü hiçbir kitapçıda bulunmuyor. Ben kendim aradım İstanbul'un büyük kitapçılarında, daha yeni aradım, bulamayınca bir başka yazarın hazırlamış olduğu Büyük Türkçe Sözlük diye bir kitabı satın aldım. Oysa ben özellikle Türk Dil Kurumu Sözlüğünü satın almak istiyorum. Bu çok önemli bir eksiklik. Böyle temel bir eserin tüm kitapçılarda bütün vatandaşların her zaman bulabileceği bir yerde olması gerekir.

TÜBİTAK'a araştırma çalışmalarında başarılar diliyorum. Bu elde ettiği büyük fonlarla umarım Türkiye'nin ar-ge çalışmalarında mesafe almasını sağlayacaktır.

Yine Vakıflar Genel Müdürlüğüne, özellikle eski eserlerin ve camilerin onarımındaki çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum.

Sözlerimi burada bitiriyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Efendim, biz teşekkür ederiz.

BAŞKAN- Sayın Bakan, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Sayın Başkan...

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Sayın Hamzaçebi, izin verin.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Sayın Bakanım, bir cümle söyleyeyim müsaade ederseniz. Sayın Başkan, söz verir misiniz?

BAŞKAN- Evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Şimdi çok önemli bir durumla karşı karşıyayız. Sayın Uzunkaya ilgili makaleye imza atabileceğini, onun arkasında olduğunu söyledi ve bir skolastik zihniyetle bizi itham etti. Müsaade ederseniz, skolastik zihniyeti açıklamak istiyorum. Sayın Uzunkaya, böyle eski, Osmanlıca, Arapça, Farsça kelimelere hakim zannediyorum; ama, böyle kökeni Latince olan kelimelere hakim değil. O nedenle, müsaade ederseniz, ben o konuya biraz aşınayım, biraz açıklayayım.

Skolastik dönem demek, iradenin kaynağının din olduğu dönemdir, teokratik devletin olduğu dönemlerdir. Din her şeye hakimdir; insan yaşamını, toplum yaşamını, bireyler arasındaki ilişkileri dinî kurallar düzenler ve iktidar sahibi olan kişi -kral veya padişah- gücünü Tanrıdan, Allah'tan alır. O nedenle, yürürlükte olan sistem ilahî sistemdir, yürürlükte olan hukuk da ilahî hukuktur. Şimdi çağımızda Türkiye Cumhuriyetiyle birlikte Türkiye'nin de benimsediği sistem laik sistemdir. Yani, güç, iktidarı oluşturan, yani, iktidarda olan kişiler otorite sahibi olan kişi gücünü halkın egemenliğinden almaktadır. Artık sistem ilahî değil beşerîdir; insana dayalıdır, halkın egemenliğinden doğan bir sistem vardır. Cumhuriyetin temel özelliği budur, Türkiye Cumhuriyetinin temel özelliği. İran da bir cumhuriyettir; ama, orada güç halen ilahîdir. Bütün her şeyin sahibi Allah'tır. Kuralları, onun koymuş olduğu din, peygamber vasıtasıyla gelmiş olan dinî kurallara göre yürür. Teokratik bir devlet vardır. Türkiye Devleti teokratik değil demokratik bir devlettir, laik bir devlettir. Skolastik dönemi bırakalı çok oldu. Başbakanlık Müsteşarının savunduğu sistem teokratik sistemdir; laikliğin olmadığı yine ilahî güce dayalı, ilahî hukukun yürürlükte olduğu bir sistemdir onun savunduğu. Eğer Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir milletvekili bunları savunuyor ise, aşağıda etmiş olduğu yemini inkâr ediyor demektir. Bence bu milletvekilinin burada konuşmaması gerekir. Sizin buna müsaade etmemeniz gerekir Sayın Başkan. Sayın Uzunkaya ya bu sözlerini düzeltecektir ya geri alacaktır ya "cumhuriyet düşmanıyım" ifadesini kabul edecektir, burada konuşmayacaktır. Burada çok ciddî bir durumla karşı karşıyayız. Bu sadece bir klasik bütçe tartışması değildir, bununla geçiştiremeyiz, bunu burada bir hoşgörü sınırları içerisinde kabul edemeyiz. Sayın Uzunkaya'nın kişi olarak üslubunu seviyoruz; amam, bu cümlesini tasvip etmemiz, bu cümleyi klasik bir bütçe görüşmesi cümlesi olarak algılayıp bu şekilde kabul edip geçmemiz mümkün değildir. Ya bu cümle tutanaklardan Sayın Uzunkaya tarafından çıkarılacaktır ya bu görüşmeler devam edemeyecektir Sayın Başkan. Yeminini inkâr eden bir milletvekilinin burada konuşmaya hakkı yoktur.

BAŞKAN- Değerli arkadaşlarım, ben birkaç dakika daha söz veriyorum. Sayın Bakanım, bir açıklama yapacaksanız arada alalım.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Tartışma konusu farklı bir mecraya kaydı. nedenle açıklama yapma ihtiyacı duydum. Tabii, sanıyorum, benim Başbakanlık ve Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarla ilgili bütçe bağlamında üçüncü kez burada huzurunuzda oturuyorum. Üç yıldır da buradaki görüşmelerin en önemli aktörlerinden biri Başbakanlık Müsteşarı Ömer Dinçer oluyor. Bu, tabii, söz alan arkadaşlarımızın kendi takdirleridir. Onların neyi konuşacaklarına, nasıl konuşacaklarına ve kimden bahsedeceklerine ben karışmam, onlar kendileri karar verirler.

Ben, Sayın Müsteşarın, demin arkadaşlarımızın değindiği konuşma metnini baştan sona okuyanlardan biriyim. Okuduktan sonra Sayın Dinçer'le görüştüm. O makalesiyle ilgili benim de tereddüt duyduğum bir iki cümle ve paragrafıyla ilgili kendisiyle bir değerlendirme yapma ihtiyacını hissettim ve kendisiyle konuştum. O yazının bütünü değerlendirildiğinde, o konuşma sonuç itibarıyla -kendi kanaatimi söylüyorum- ve kendisinden aldığım bilgilerle birleştirerek değerlendirdiğimde "cumhuriyet ortadan kalksın, yerine dinî esaslara dayalı bir düzen kurulsun" düşüncesinin ürünü değildir. Çünkü, hepimizin mensubu bulunduğu Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kuruluşunun üzerinden 83 yıl geçmiş, artık cumhuriyet ilke ve kurumlarıyla birlikte Türkiye'ye yerleşmiştir. Ben ne Sayın Dinçer'in ne Sayın Uzunkaya'nın cumhuriyetin kuruluş felsefesi dışında bir düşünceye sahip oldukları kanaatinde değilim. Sanıyorum, biraz sonra söz aldığımda Sayın Uzunkaya, deminki sözlerine açıklık getirecektir.

Arkadaşlar, biraz önce Sayın Hamzaçebi de ifade ettiler. Cumhuriyet, millet iradesinin tek belirleyici olduğu ve kılındığı rejimin adıdır ve cumhuriyetin en bariz vasıflarından biri laiklik ilkesidir. Laiklik, herhangi bir dinin kurallarının tamamının veya bir kısmının devlet kuralı yapılmaması ve olmaması anlamına gelir. Peki, kanunları kim yapacaktır; kanunlar, akıl ve ilim yoluyla Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yerine getirilecektir. Biz AK Parti olarak, AK Parti Grubu olarak ve teşkilatı olarak, cumhuriyeti ve onun temel niteliklerini böyle değerlendiriyoruz, böyle algılıyoruz. Bunun dışında başka hiçbir düşüncemiz olamaz. Bu konuda da son derece samimî olduğumuzu ifade etmek istiyorum. O nedenle, cumhuriyet üzerinden 82 yıl sonra hâlâ konunun tartışılır olmasından da üzüntü duyuyorum.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Biz tartışmıyoruz Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Hayır, ben sizi kastetmedim.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Sizi bile tereddüde taşıyacak bir Müsteşarı... Sizi bile tereddüde taşıyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Sayın Başkan, konumuz...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- İzin verin, cümlelerimi tamamlayayım Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Konumuz şimdi Sayın Müsteşar konusu değil. Siz onu tüm konuşmalardan sonra değerlendireceksiniz. Konumuz şimdi Sayın Uzunkaya'nın konusudur.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Sayın Başkan kendisine mutlaka söz verecektir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Sizin Sayın Uzunkaya'ya yönelik bir savunma açıklamasında bulunmanızı doğrusu uygun bulmuyoruz.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Hayır. Ben dedim ki: Sayın Uzunkaya'ya biraz sonra söz verilir. Ne demek istediğini kendisi biraz sonra açıklar.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Konumuz şimdi Sayın Uzunkaya'nın açıklamasıdır.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Yani, bizim parti olarak ve hükümet olarak cumhuriyeti algılama ve değerlendirme bakımından sizden farklı bir yaklaşımımız olamaz. Ancak, bir şey daha söyleyeyim: Bizim belki sizden şöyle bir farkımız olabilir: Biz, cumhuriyetin demokrasiyle taçlandırılarak daha da geliştirilmesini hükümet olarak ve parti olarak...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Bunu kabul etmiyoruz. Sayın Başkan...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Senin mantığını savunan hangi ülkede demokrasi...

KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul)- Bu ülkeye demokrasiyi getiren bir partinin...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Efendim, bakın, ne söylemek istediğimi söyleyeyim, siz de cevap verirsiniz.

BAŞKAN- Bu tartışmaya bir son vereceğiz yani.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Bakın, bununla şunu söylemek istiyorum arkadaşlar. Ben sizi sabırla dinledim. Cümleme nokta koyayım, ondan sonra değerlendirin.

BAŞKAN- Sayın Bakan... Sayın Bakan...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Trabzon)- Ama, Sayın Bakan, söylediğiniz şeyler yenilir yutulur şeyler değil ki.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Sayın Bakan, yani, siz cumhuriyeti demokrasiyle taçlandırmak istiyorsunuz.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Gayet tabii.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Yani, Cumhuriyet Halk Partisi farklı mı?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Gayet tabii.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Sayın Bakanın bu tutumunu protesto ediyoruz.

ENİS TÛTÛNCÛ (Tekirdağ)- Siz parti olarak daha doğmamışken...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Siz hiçbir zaman demokrat olmadınız. Sayın Başbakanın bütün açıklamaları meydandadır, Sayın Meclis Başkanının bütün açıklamaları meydandadır. Sayın Dışişleri Bakanının, ilgili bakanların...

KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul)- Demokrasinin bütün kurumlarına saldırıyorsunuz, demokrasiden bahsediyorsunuz Sayın Bakan.

BAŞKAN- Değerli arkadaşlar...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Sayın Başkanım, izin verin, devam edeyim. Bir saniye... Arkadaşlar, siz konuşurken ben sözünüzü hiç kesmedim, hepimizi sabırla dinledim.

BAŞKAN- Sayın Bakanım, en son söz vereceğim zaten.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Sayın Başkanım, izin verin, şunu ifade etmek istiyorum.

Mesela, düşünce, fikir ve inanç özgürlüğünün sınırlarını daraltarak da cumhuriyetin korunabileceğine bir kişi veya kurum inanabilir veya düşünce, fikir ve inanç özgürlüğünün sınırlarının genişletilerek de cumhuriyetin korunacağına inanır. Biz Türkiye'de düşünce, fikir ve inanç özgürlüğünün sınırlarının genişletilerek cumhuriyetinin daha iyi korunacağına inanıyoruz.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul)- Biz aksini söylemiyoruz Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Tamam o zaman, mesele yok.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul)- Ama, o zaman nerden çıkardınız?! Biz kesinlikle bütün siyasal söylemlerimizde...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- O zaman hemfikiriz sizinle. Tamam, mesele yok.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul)- Ama, şimdi siz demokrasi yönünden bizi ayrı tutuyorsunuz.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Hayır efendim. Zaten ayrı ayrı siyasî parti olmamızın hikmeti nerede?! Tabii ki bazı konularda farklı yorumlarımız, farklı hedeflerimiz olacaktır.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Ama, demokrasi farklı yorumlanabilecek bir konu değil. Ortada çok açık, çok net bir durum var; sizi tereddüde taşıyacak bir durum var.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul)- Farkı ben söyleyeyim: Ayrı ayrı siyasetin sizinle aramızdaki temel farkı şu Sayın Bakanım: Siz devletin içine dini sokmak istiyorsunuz, biz karşı çıkıyoruz. Biz herkesin inancına özgürce -özgürce, bakın- özgür ortamda inanmasını, yapmasını, icra etmesini istiyoruz. Biz devletin içine kutsal dinin katılmasını istemiyoruz. Aramızdaki temel fark budur.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Devletin yapıları içerisinde, Anayasanın içerisinde zaten Diyanet İşleri Başkanlığı bir kurum olarak var.

ENİS TÛTÛNCÛ (Tekirdağ)- Ama, o başka.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul)- O farklı.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Başka ne demek istiyorsunuz? Nedir mesela, bir misal verin. Benimle ilgili bir misal verin. Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin şu eylemiyle, şu tavrıyla devletin içine dini sokmaktadır diye bana bir misal verin.

GÛROL ERGİN (Muğla)- Söyleyeyim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Bana söyleyin, buyurun.

GÛROL ERGİN (Muğla)- Evet, size söylüyorum.

Sayın Başkan, şunu bir açın bakayım. (Gülüşmeler)

BAŞKAN- Bu tarz bir görüşme usulümüz yok.

GÛROL ERGİN (Muğla)- Sayın Başkan, lütfen...

MUSTAFA ÖZYÛREK (Mersin)- Ama, Sayın Bakan sorduğuna göre cevabını alması lazım.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Evet, benimle ilgili verin.

GÛROL ERGİN (Muğla)- Tamamen sizinle ilgili, tamamen.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Buyurun.

BAŞKAN- Sayın Ergin, buyurun.

GÛROL ERGİN (Muğla)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, siz biraz önce Ömer Dinçer'in o yazısına sahip olmakla zaten her işin içine dini soktuğunuzu belli ettiniz. Nasıl sahip çıkabildiniz o yazıya?! O yazının gerçekten cumhuriyet aleyhtarı olmadığını nasıl söyleyebiliyorsunuz?! Onu kabul edemezsiniz. Bunu kabul eden herkes haksızdır.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Efendim... Bakın...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Bu ülkenin mahkemeleri karar verir. Bu belgenin arkasında...

GÜROL ERGİN (Muğla)- Siz dini sonuna kadar soktunuz.

BAŞKAN- Sayın Ergin... Sayın Bakan...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Efendim, siz mahkemeye verin. O yazının suç içerdiğini ve dolayısıyla, öyle bir yazı yazan kişinin kamu görevlisi olamayacağına dair bir yargı kararı getirin, biz de Müsteşarı görevden alalım. Oldu mu efendim?

GÜROL ERGİN (Muğla)- Efendim, o kişinin hırsızlık yaptığı kanıtlandı, yine bir şey yapmadınız.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Siz açın böyle bir dava. Bir karar getirin.

BAŞKAN- Sayın Bakanım, burada kesiyorum, kusura bakmayın.

GÜROL ERGİN (Muğla)- Sayın Bakan, o kişinin hırsızlık yaptığı kanıtlandı, gene bir şey yapmadınız. Hâlâ orada oturuyor. Yazık, günah!

BAŞKAN- Bu işin sonu gelmez yani. Böyle bir görüşme de olmaz. Dolayısıyla, bir yerde keseceğiz yani.

GÜROL ERGİN (Muğla)- Resmen hırsız, bilim hırsızı.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin)- Sayın Başkan...

BAŞKAN- Sizlere söz verdim, konuştunuz. Dolayısıyla...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul)- Sayın Başkan, tabii, ben hükümetimiz adına haksız bir itham karşısında kaldığımızı düşünerek deminki açıklamayı yapma ihtiyacını hissettim. Ne benim ne buradaki arkadaşlarımın hiçbirisi ne AK Parti camiasından hiçbirinin cumhuriyetin ve onun temel nitelikleriyle ilgili herhangi bir, Anayasada yazılı şeklin dışında düşüncesi yoktur, olamaz. Bunu zabıtlara geçirmek için ifade ettim. Sayın Uzunkaya da herhalde açıklama yapacaktır.

BAŞKAN- Teşekkür ediyoruz.

ALİ KEMAL DEVECİLER (Balıkesir)- Sayın Musa Uzunkaya'nın var...

BAŞKAN- Sayın Uzunkaya, buyurun. Çok kısa lütfen.

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- Değerli arkadaşlar, şimdi, bu makalenin başlığı 21 inci Yüzyıla Girenken Dünya ve Türkiye Gündeminde İslam. Konuşmanın yapıldığı yer Sivas. Tarih, 19-21 Mayıs 1995. Bir akademisyen olarak Sayın Ömer Dinçer ki, üniversiteden de tanıdığım, aynı üniversitelerde aynı dönemlerde okuduğumuz, yakinen de tanıdığım bir arkadaşım... Ne o gün ne öğrencilik döneminde ne öğrencilik sonrası ne akademik çalışmaları döneminde ne de benim bürokratik hayatımda, 10 yıllık da siyasî hayatımda, aktif parlamento hayatımda, hakkında tek bir dosya, yani, Meclise sevk edilmiş, dokunulmazlığı kaldırılınsın diye tek bir dosya ve tahkikat açılmamış; bürokrasi hayatında, memuriyet hayatında tek bir tahkikat geçirmemiş, görevi gereği sürekli kürsülerde konuşan bir hatip olarak hiçbir konuşmasında, hem konferanslarında hem konuşmalarında hem de yazı hayatında yazdığı sürece en ufak bir tahkikata konu olmamış bir arkadaşınızdım. Ama, şimdi şu anda Cumhuriyet Halk Partisinin gözünde, şu değerli arkadaşlarımın kanaati, sevgili Akif Hamzaçebi'nin kanaatine göre benim şu anda Parlamentoda bulunmam caiz olmayan bir kişi sıfatını kazanmış oldum. Kime göre; bundan 1-1,5 saat önce değerli bir arkadaşımızın burada yaptığı bir konuşmayla, mantıktaki o meşhur önerme kurallarına göre, bu böyleyse o öyledir, küçük önerme-büyük önerme, sonunda hüküm budur; öyleyse bu cumhuriyet düşmanlığıdır, her kim ki, bu safta yer ala, onlar dahi cumhuriyet düşmanlırdır diye bir arkadaşımızın kurgusuyla bu yazının yanından, sağından solundan geçen... Eğer cumhuriyet dostluğu ve düşmanlığı, bu yazının genel muhteviyatı ve takriben 30 yıllık akademik hayatıyla, 50-55 yıla yaklaşan ömrü içerisinde şu memlekete verdiği hizmetleriyle bir Ömer Dinçer ölçülecek ve bir de Müsteşar Ömer Dinçer olduktan sonra tartışılacak

olursa ve dostluk ve düşmanlığı bütün bir hayatı çerçevesinde değil, hatta, cımbızla seçilerek altı çizilen şu cümlelerin -Sayın Bakanımın az önce söylediği gibi- yazının genelinde neyi kastetme değil...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Neyi kastetmiş yazının genelinde, onu söyleyin.

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- Anlamakta zorluk... Şimdi bunun neyini anlatayım ben.

BAŞKAN- Sayın Uzunkaya...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Sen anladıysan anlat, anlayalım. Öyle bir şey yok. O yazı baştan aşağı cumhuriyetin temel değerlerine saldırıdan ibaret bir yazı. Siyasal İslamcılara akıl veriyor; şöyle yapmanız lazım, şöyle olursa iktidara geleceksiniz, iktidara geldiğinizde şöyle davranın, kurumları şöyle işgal edin...

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin)- Taktik veriyor yani.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Taktik veriyor, önerilerde bulunuyor.

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- Değerli arkadaşlar...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Cumhuriyetin niye anlamını yitirdiğini topluma anlatmaya çalışıyor, aksini iddia etmeye çalışıyor...

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- Sayın Kumkumoğlu...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Evet, buyurun.

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- Ben burada konuşuyorsam siz tekrar söz alma ihtiyacı duyabilirsiniz, biraz sonra da konuşabilirsiniz; ama, ben şu anda neyi kastettiğimi burada ifade etmek istiyorum. Diyorum ki: Böyle bir makalenin bütünü içerisinde akademik bir kişinin o gün ve bugün de toplumun sosyal yapısı, dünya ve Türkiye gündemindeki İslam'ı bundan 10 yıl önce, bundan 10 yıl sonra ve dünya durdukça var olacak dinlerin çerçevesinde... Bunun benzeri bir makale bundan bir müddet önce de yayımlanmıştı. O makaleyi de inceleyebilirsiniz. "2000'li Yıllarda Dünya Ölçeğinde İslam" diye. Uluslararası bir araştırma kurumunun, IRNA adlı bir kurumun 40 000 kişi üzerinde 40 ülkede yaptığı bir araştırma ve dünya ölçeğinde dinlerin 2000'li yıllarda, 1998 yılında yapılan bir çalışmayla ilgili bir makalem vardı. Millî Eğitim Komisyonunda defaatle burada o makale üzerinde tartışmalar; ama, mantıklı tartışmalar yapıldı. O gün de Demokratik Sol Partili arkadaşlar buradaydı. Ve o makale çerçevesinde, uluslararası bu çalışmada, 2000'li yıllarda dağılan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinde dinin hangi noktaya geldiği, Avrupa ülkelerinde hangi noktada olduğu, Afrika ülkelerinde hangi noktada olduğu...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Sayın Başkan, herhalde söz vereceksiniz değil mi?

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- Değerli arkadaşlar, dolayısıyla, benim burada...

ALİ KEMAL DEVECİLER (Balıkesir)- Özür dile, şunu kapat bir defa.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa)- Ne özrü yahu! Bütçe mi tartışıyoruz, sistem mi tartışıyoruz?!

ALİ KEMAL DEVECİLER (Balıkesir)- Sen yoktun burada, daha yeni geldin.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa)- Biz burada bunu kesiyoruz arkadaşlar.

BAŞKAN- Değerli arkadaşlar, lütfen...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Sayın Başkan, burada bilimsel bir değerlendirme yapılmamıştır. Burada bir kişi kendi kişisel kanaatlerini ifade etmektedir ve bugün de "o gün ne söylediysem arkasındayım" demektedir. O bilimsel bir değerlendirme değildir... Yani, ben siyasal İslam'la ilgili bir değerlendirme yaptığımda mutlaka siyasal İslamcı olmak zorunda değilim. Elbette bu alana dönük bir değerlendirme yapabilirim. Ben, benim dışındaki bir siyasal alanla ilgili bir değerlendirme yaptım değerlendirmesi değildir o ifade. O metin, kendisinin de fiilen katıldığı, kendi düşüncelerini, kendi kanaatlerini ifade ettiği, bu düşünce içerisinde bulunanların ne yapması gerektiği noktasında onlara yol gösteren, bugün de "evet, ben o gün ne söylediysem bugün de arkasındayım" diyen bir metindir, bir anlayıştır. Şimdi senin bu anlayışı bilimsel bilmem bir değerlendirme, bilmem ne filan diye o yana bu yana çevirmene gerek yok. Sen buna katılıyorsan, evet kardeşim, ben de buna katılıyorum dersin, herkes ona göre değerlendirmesini yapar.

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- Değerli arkadaşlar...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Bu bilimsel bir değerlendirme değildir. Bu, bir kişinin inandığı, kişisel doğruları, kendi kanaatlerini topluma deklare ettiği bir metindir.

BAŞKAN- Yani, hiç kural tanımaksızın Sayın Kumkumoğlu aklına geldiği zaman konuşma yapıyor.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Ama, yarım saattir konuşuyor.

BAŞKAN- Bu kadar sorumsuzluk olur mu?! Yani, her zaman yaptığınız bir uygulama. Her zaman sıradışı davranmak için birebirsiniz yani. Olacak iş mi bu?!

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Sayın Başkan, niye yarım saattir konuşuyor?!

BAŞKAN- Bu kadar kuralsızlık olur mu?!

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Sayın Başkan, oraya niye demiyorsunuz?

BAŞKAN- Görüştüğümüz bütçe belli. Siz bir şahıs ve makaleye indirgemeye çalışıyorsunuz yani.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Sayın Uzunkaya, bir soru sorduk size. Şöyle veya böyle, cevabını verin. Niye iki saattir konuşuyorsunuz?!

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- Değerli arkadaşlar...

BAŞKAN- Sayın Uzunkaya, son cümlelerinizi alayım ben.

HASAN FEHMİ KİNAY (Kütahya)- Kumkumoğlu, bu tartışmaya soru-cevap şeklinde siz neden oldunuz.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Ne zaman?!

HASAN FEHMİ KİNAY (Kütahya)- Evet, biraz önce. Esef duyuyorum şu ortamda çalışmaktan.

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- Değerli arkadaşlar, müsaade buyurur musunuz.

Ben, bu Mecliste Anayasaya sadakat yeminini bir defa değil üç defa yapan, az önce söylediğim ilkeler doğrultusunda samimiyetle 25 sene bürokraside, 10 yılda Yüce Parlamentoda bu millete hizmet eden bir milletvekiliyim. Benim kanaatlerimi bu kamu içerisindeki 30-35 yıla varan – buradaki hizmetlerim dahil- hizmetlerimle Türkiye Cumhuriyetinde tanıyan her vatandaş bilir. Beni bu cümlelerle, sizin öteden beri, yani, burada Ömer Dinçer'i bulamadınız, hazır onun cümlelerini sahiplenilen birisini bularak üzerine varalım istiyorsanız, bu hukuk mantığı dışıdır; gidersiniz, hem Ömer Dinçer'i hem de Musa Uzunkaya'yı yargıya sevk ettirirsiniz. Yapabileceğiniz budur. Ben kanaatimi arz ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Sadakatimde hiçbir tereddüdüm yoktur; kimsenin bunda tereddüt hakkı yok. Sayın Akif Hamzaçebî'nin de, bana, aksine bir şeyi “buradaki oturum devam edemez” demeye de hakkı yoktur burada.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, bir söz verin.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Böyle bir hakkınız yok... Böyle bir hakkınız yok... Yani, kasıtlı gerilim oluşturmak istiyorsanız, buradan bir şeyler devşirmek istiyorsanız, bu fırsatı size kimse vermez. Bakın, yıllardır, burada, her oturumda Ömer Dinçer dediniz, Ömer Dinçer'le yatıp Ömer Dinçer'le kalktınız.

BAŞKAN – Sayın Uzunkaya...

GÜROL ERGİN (Muğla) – Hep de diyeceğiz...Hep diyeceğiz.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, bir söz verir misiniz.

BAŞKAN – Birkaç cümleyle, lütfen... Bu tartışmaya bir son vermek zorundayız.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul) – Sonradan olmaların da bu fanatikliği mümkün değil yani...

BAŞKAN – Sayın Kumkumoğlu, lütfen...

Birkaç cümleyle lütfen.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, Sayın Uzunkaya'nın, bir kere, gerçekleri komisyona ve dinleyenlere doğru ifade etmediğini söylemek istiyorum. Bir makaleden cımbızla seçilen birkaç cümle söz konusu değil. O cümleler bu makalenin en vurucu cümleleri; ama, makalenin özü o cümlelerdir. O cümlelerin devamını okuduğumuz zaman, farklı anlama gelebilecek bir başka ifade yok. Bakın iki tane cümle okuyorum Sayın Uzunkaya'nın “arkasındayım, altına imza ederim” dediği, bizim de tepki gösterdiğimiziz...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - O zaman makalenin tamamını ben okuyacağım.

BAŞKAN – Sayın Uzunkaya, lütfen...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Hayır tamamını ben okuyacağım...

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Bakın, o iki cümleyi biraz daha geniş okursam, çok daha vahim şeyler çıkıyor.

Cümle 1: “Cumhuriyet kavramının, aslında, artık, bizim için çok fazla bir mana ifade etmediğini söylememiz de mümkündür -devamını okursam, çok daha vahim- İnsanlar, giderek, daha çok demokrasi, daha çok katılımı ister hale gelmişlerdir.” Vahim olan bu değil; vahim olan şu: “Bununla birlikte, halk adına yönetim yerine halkın bizzat kendisinin yönetimi daha çok ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır. Yani, şu anda, bütün demokrasilerde bir temsilî demokrasi vardır; yani, halk, iradesini, temsilcileri aracılığıyla, milletvekilleri aracılığıyla ortaya koyar. Türkiye de böyledir.” Müsteşar diyor ki: “Halk adına yönetim yerine, yani, bu temsilî demokrasi, parlamenter yönetim yerine, halkın bizzat kendisinin yönetimi...” Yani, parlamento yok, daha başka bir model söylüyor. Eğer devamını okursak, devamı böyle. Ben devamına girmiyorum. Bir cümle daha okuyorum size; o da şudur: “Türkiye’de cumhuriyet ilkesinin yerini katılımcı bir yönetime devretmesi gerektiği ve nihayet laiklik ilkesinin yerinin İslamla bütünleşmesinin gerekli olduğu kanaatini taşıyorum. Böylece, Türkiye Cumhuriyetinin başlangıçta ortaya koyduğu bütün temel ilkelerin, laiklik, cumhuriyet ve milliyetçilik gibi birçok temel ilkenin, yerini, daha çok katılımcı, daha ademi merkezî, daha Müslüman bir yapıya devretmesi zorunluluğu ve artık bunun zamanının geldiği düşüncesini taşıyorum.

Sayın Uzunkaya şu cümlelerin arkadaysa, buraya imzasını atıyorsa, yeminini inkâr etmiş demektir. Sayın Uzunkaya’nın bu konuşmasını geri almadığı, özür dilemediği sürece bu bütçe görüşmesinin devam etme şansı yoktur Sayın Başkan.

BAŞKAN – Böyle bir teklifte bulunma...

HASAN FEHMİ KİNAY (Kütahya) – Bütçe görüşmelerine sona erdirmeye kim karar veriyor onu öğrenelim, burada ne diye duruyoruz onu bilelim.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Efendim, konu budur; parlamenter demokratik sistemin nimetlerinden yararlanacaksınız, buraya gelip her şeyi konuşacaksınız. İşinize geldiği zaman demokrasiyi amacınıza ulaşmak için kullanacaksınız, işinize geldiği zaman aksini söyleyeceksiniz. Böyle bir şey yok! Bunun kabul etmemiz mümkün değildir.

HASAN FEHMİ KİNAY (Kütahya) – Türkiye’ye hizmet etmeye geldik, nimetlerinden yararlandığımız falan yok. Yükünü taşımaya geldik biz buraya, nimetlerinden yaralanmaya gelmedik.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Efendim, konu budur. Konu, parlamenter demokratik sisteme, cumhuriyete inanmak mı laikliği kabul etmek, etmemek mi, siyasal İslam olsun mu olmasın mı konu budur. Sayın Uzunkaya, bunu itiraf etmektedir, açıkça bunu itiraf etmektedir. Bunu savunan bir parlamenterin olduğu Plan ve Bütçe Komisyonunda bütçe görüşmelerinin yapılmasını doğru bulmuyoruz.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Burada siyasal İslam tezi yoktur; benim buradan anladığım siyasal İslam tezi değildir.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar...

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, şiddetle protesto ediyoruz. Böyle bir görüşme yapamayız. Siyasal İslamı savunan bir parlamenterle biz görüşme yapamayız.

BAŞKAN – Sayın Uzunkaya, Sayın Hamzaçebi, görüşmelerimize devam edeceğiz. Yani, böyle bir gerekçeyle görüşmeleri engelleme...

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Devam edemeyiz Sayın Başkan. Yoksa, bu sıralardan sürekli bu konuşmalar olacaktır.

BAŞKAN – Böyle bir usul mü var yani?! Yani, hangi mantıkla böyle bir şey...

TANER YILDIZ (Kayseri)- Buna siz nasıl karar verebiliyorsunuz?! Hep beraber burada karar veriyoruz. Öyle şey mi olur?!

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- Değerli arkadaşlar, bakın, benim bu cümlelerimde siyasal İslam tarifi yoktur.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul)- Biz illa kavga edelim diye bir arayış içerisinde değiliz.

TANER YILDIZ (Kayseri)- Lütfen, lütfen buyurun da devam edelim.

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- Bir açıklama yapayım.

BAŞKAN- Tamam, konuşma vermiyorum.

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- Benim, bu cümlelerden siyasal İslam tarifi aldığım yoktur.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Siz Siyasal İslam'ı savunan bir Müsteşarı sahipleniyorsunuz, siyasal İslam'ı savunuyorsunuz.

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- Burada siyasal İslam tarifi yoktur.

BAŞKAN- Oturuma 15 dakika ara veriyorum.

Kapanma saati: 17.35

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Değerli Bakanlar; çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Sayın Uzunkaya'nın bir söz talebi var, onu alalım.

Sayın Uzunkaya, çok kısa olmak kaydıyla, buyurun.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Değerli arkadaşlar, deminki oturumda genel konular tartışılırken, daha açığı, bugünkü Başbakanlık ve bağlı kuruluşların bütçesi tartışılırken, son üç senedir tartışmanın gündeminden değişmeyen Başbakanlık Müsteşarıyla ilgili muhalefetten bir arkadaşımızın değerlendirmesi üzerine benim de kısa bir değerlendirmem olmuştu ve bu değerlendirme, ilgili dergide yayımlanan, daha tafsilatıyla makaleyi okuyan birisi olarak söylüyorum - tekrar, demin de arz ettim, ben ilgili arkadaşın avukatı değilim; ancak, arkadaş olduğunu söyledim; çünkü, üniversiteden beri şahsen tanıdığım, bildiğim bir arkadaş olarak söylüyorum- gerek bu arkadaşımıza yakıştırılmak istenen, Başbakanlık Müsteşarı Sayın Dinçer'e yakıştırılmak istenen, şu veya bu nedenle -intihalle ilgili yaklaşım, o beni ilgilendirmiyor, çok da fazla şu anda konumuz da değil ama- özellikle cumhuriyet karşıtlığı, düşmanlığı şeklinde bugüne kadar çeşitli tariflerle ifade edilen olayda, daha açığı, olay yazı veya olay oturumdaki konuşmanın özeti olarak yayımlanan makale, geniş kapsamı içerisinde ve ben Sayın Ömer Dinçer'le de daha önceki ilk oturumda; yani, bundan iki sene önceki 2003 yılı bütçesi görüşülürken, 2003 yılında 2004 bütçesi görüşülürken açılan tartışmayı müteakiben kendisiyle de yaptığım görüşmede –ki fikirlerini de bildiğim için söylüyorum- asla böyle bir kastı olmadığını -ben de aynı şeyi söylüyorum- cumhuriyet rejimini yıkma, efendim yerine falanı koyma, filanı koyma gibi bir düşünce içerisinde olmadığını, daha çok demokrasi, taban demokrasisi, özgürlükler açısından daha özgür bir toplum ve demokrasinin yerleşmesi açısından... Ki, bugün, biz, Parlamento olarak, iktidar ve muhalefetiyle, zaten, yönetimde yerleşmeyi, içinde bulunduğumuz yıl içerisinde çıkardığımız yasalarla da ortaya koymuş bir Parlamentosu, daha çok yerleşme, daha çok demokrasi, daha çok özgürlükler, ki bu laiklik çerçevesinde, inanç özgürlüğü, düşünce özgürlüğü, ifade özgürlüğü, ibadet özgürlüğü, bütün inançların rahatlıkla değerlerinin paylaşılacağı ki, az önce burada da yine ifade edildi. Türkiye'deki farklı düşüncelerin de inançlarını ifade edebileceği, özgür, demokrat bir cumhuriyet sistemi içerisinde herkesin kendini ifade edebileceği bir kanaati burada izhar ettiğini ifade etti.

Tekrar ediyorum: Benim anladığım, yirmibeş yıllık kamu görevim ve tekrar ediyorum yine, üç defa Anayasaya sadakat üzerine yemin ederek parlamenter olarak geldiğim bu Mecliste, bu değerler konusunda, ne uygulamalarımda ne ifadelerimde ne de bugüne kadar olan düşüncelerimde, ki hiçbirisini de, zihninin arka planında saklamayan birisi olduğumu değerli muhalefet partisi milletvekili arkadaşlarım çok iyi bilir. Burada düşüncelerini, burada değil, her zeminde, çok özgürce, çok açık yüreklilikle ifade eden bir arkadaşınızım ve ben, diyorum ki, eğer, Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarım bundan böyle bir anlam çıkarıyorsa, ben bu anlamı, çıkarılmış bu anlamı kabul etmiyorum; ama, benim anladığım manada, özgürlüklerin, yerleşmenin ve toplumsal demokrasiyi özgürce paylaşımın ifadesi. Bunu bu şekilde anlıyorum; çünkü, sözün sahibiyle ben bunu uzun uzun konuşmuş bir arkadaşınızım. Bu şekilde anladığım bir noktada, kanaatim, demin söylediğim, kendisiyle de paylaştığım o kanaatler noktayı nazarından bakarak, bu cümlelerin altına imza koyarım dedim; ama, algılama biçimi arkadaşlarımın dediği bir biçimse, demin söylediğim gibi, üç defa Anayasaya burada yemin etmiş, yirmibeş yıldan fazla toplumda hizmeti olan, devlete hizmeti olan ve

hiçbir alanda, şu ana kadar, belki, önümüzdeki günlerde üniversiteler bütçesi görüşülürken de ifade edilecektir; farklı noktalarda haklarında ciddi tahkikatlar, soruşturmalar yapılan, bölücülükler de dahil olmak üzere, bir kısım insanların atandığı zeminler gibi değil. Ömründe bir defa bu konularda tahkikat geçirmemiş bir arkadaşınız olarak, dün, bu devlete, millete hizmet, Anayasa ilkeleri doğrultusunda güvenle sadakat ve hizmet noktayı nazarında neysem, bugünkü kanaatim de budur. Ancak, cümleleri Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarım, eğer, farklı bir şekilde yorumluyor ve mana yüklüyorlarsa, o manaya katılmadığımı söylüyorum ve o mana anlamında da bir imza taahhüdü içerisinde olmadığımı ifade ediyorum. Ama, benim anladığım, daha çok özgürlük, daha çok demokrasi, daha çok kişinin kendisini özgürce ifade edebilmesi anlayışıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

ENİS TÜTÜNCÜ (Tekirdağ) – Bu söylediklerinizi yıllardan bu yana çok daha şiddetli bir şekilde biz savunuyoruz Sayın Uzunkaya.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Benim ifade ettiğim budur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ENİS TÜTÜNCÜ (Tekirdağ) – Yani, siz, sanki, Amerika'yı yeniden keşfetmiş gibi konuşuyorsunuz. Yani, Amerika'yı yeniden keşfetmeyin.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Benim ifade ettiğim budur.

ENİS TÜTÜNCÜ (Tekirdağ) – Biz bunları çok daha şiddetli savunuyoruz, savunageldik hep.

BAŞKAN – Sayın Özyürek, kısa bir açıklama alalım, lütfen.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; şimdi, çok ciddi bir konuda tartışma yapıyoruz.

Şimdi, Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; şimdi, çok ciddi bir konuda tartışma yapıyoruz. Şimdi, tabii, kişisel inançlarımız, düşüncelerimiz farklı olabilir; ama, buraya gelen bir milletvekili olarak, bu Anayasaya ve bu Anayasada öngörülen laik, demokratik cumhuriyete bağlılık yemini etmiş insanlar olarak, burada, bu temel anlayış dışında bir anlayışı savunmamız mümkün değildir. Çünkü, arkadaşlarımızın bir kısmı İslamî cumhuriyete inanabilirler filan; ama, o sıfatla ve o inançla Başbakanlık Müsteşarlığı yapılamaz. O inançla ve o sıfatla, o düşüncelerle milletvekilliği yapılamaz ve bunu ifade ederek.

Şimdi, özel olarak görüştük filan. Tabii ki, onlar çok özel görüşmelerdir. Sayın Müsteşar, bu makaleyi hem konuşmuş hem yazmış. Arkasından, bu konuda diyebilirdi ki, o günün şartlarında bunu şeydim; ama, benim, laik, demokratik cumhuriyete inancım tamdır gibi bir açıklama da yapabilirdi. Herhalde, kendine özgü nedenlerle böyle bir açıklama yapmaktan kaçınmış ve “o makalenin aynen arkasındayım” demiştir.

Oradaki görüşler çok açıktır. Bir algılama meselesi değildir. Biz, böyle oturup, bir metinde yazılmayan şeyleri yorumla bir noktaya götüren insanlar değiliz. Burada, dışarıdan da insanlar getirin, okutun, bunun anlamı çok açıktır: Cumhuriyete artık karşıyım diyor değerli arkadaşlarım. Yerel yönetim filan meselesi tali mesele. Artık cumhuriyetin anlamı kalmamıştır diyor. Laikliğe karşı olduğunu çok açıkça, laik cumhuriyet yerine bir İslamî modelin öngörüldüğünü çok açıkça ifade ediyor.

Şimdi, buna karşı olduğunu bu Müsteşar ifade etmediği sürece, bizim gözümüzde Başbakanlık Müsteşarı değildir. O nedenle de gelip burada görevini yapamamaktadır. Eğer, laik, demokratik cumhuriyete inanmayan ve inanmadığını söyleyen bir milletvekili varsa, o da bizim gözümüzde milletvekili değildir. O nedenle, biz, bu konuda çok kararlı bir tepkimizi koyuyoruz.

Sayın Uzunkaya “ben, o anlamda; ama, ona imza atarım; fakat, ben başka düşünüyorum” olmaz, metin açık. İki iki daha dört. Pitigrilli der ki “yağmurun yağdığını anlatmak istiyorsanız yağmur yağıyor” deyin. O da diyor ki, “ben, laik, demokratik cumhuriyete karşıyım” açık, pek çok yerinde bunu söylüyor. Eğer, siz, bu düşüncede değilseniz, dersiniz ki, “benim bu makaleye katılmam mümkün değildir; ben yeminime sadığım” dersiniz mesele biter; ama, ben o metni imzalarım; fakat, o zaman tam bir takkiye oluyor.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Ben neyi söylediğimi çok iyi biliyorum, neyi ifade ettiğimi de biliyorum Sayın Özyürek.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Devamla) – Hayır, yani, bu tatminkar bir ifade değil.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, şimdi, ilgili makaledeki cümleler açık. Ben, oradan iki cümleyi seçtim, okudum. Seçtim okudum derken, yazının bütünlüğü içerisinde bu cümleler anlamını buluyor. Yani, oradan, o cümlelerin devamını okuduğumuzda, o cümleleri tekzip eden, onlardan farklı bir anlama gelen başka ifadeler yok orada. O cümleler yazının özeti. Bir algılama eksikliği olamaz.

Sayın Uzunkaya, esasında, cümlelerini geri almış değildir. Ben, sizin anladığınız anlamda anlamıyorum. Daha doğrusu, Başbakanlık Müsteşarıyla görüştüm, o bana öyle bir şey yazmadığını söyledi; ben de onun dediği gibi düşünüyorum. Cümle açık. Bu cümleye katıldığınızı söylediniz burada, konu budur. Bu cümleye katılmış olmak demek, Türkiye Cumhuriyetinin temel niteliklerinden biri olan laikliğe inanmayıp siyasal İslamı kabul etmiş olmak demektir, konu budur. Cumhuriyeti zaten kabul etmiyor. Temsili demokrasi gibi konulara girmiyorum. Bakın, onları falan hepsini reddediyor. Temsili demokrasinin, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’de de sorunları vardır, bu ayrı bir tartışma konusu. Ama, önerdi yöntem çok daha farklı. Konu gayet açık net.

Sayın Uzunkaya, bu cümlelere katılıyor musunuz, katılmıyor musunuz. Siz, Türkiye Cumhuriyetine ve onun temel prensiplerinden biri olan laikliğe inanıyor musunuz, inanmıyor musunuz. Eğer, bunlara inandığınızı söylerseniz sorun yok. Hiç dolaylı cümlelere gerek yok. Yani, yağmur yağıyor mu, yağmıyor mu, yağmur yağıyor veya yağmıyor. Bu açıklıkta bekliyoruz.

HASAN FEHMİ KİNAY (Kütahya) – Sorgulanması acaba bu komisyona yakışıyor mu? Komisyondaki bir başka arkadaş tarafından bu şekilde sorgulanmasını siz sindirebiliyor musunuz?!

BAŞKAN – Sayın Kinay...

MUHARREM KILIÇ (Malatya) – Cumhuriyete karşı çıkmak her zaman sorgulanır beyefendi!

HASAN FEHMİ KİNAY (Kütahya) – Yaklaşık 1 saatten beri sorguya tabi tutuluyoruz.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Cumhuriyete karşıysan, sorgulanacaksın, evet.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, sükûneti muhafaza edelim. Lütfen...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Lütfen, konuyu uzatmayalım. Konu gayet açık, net. Sayın Uzunkaya, yani, nihaî...

HASAN FEHMİ KİNAY (Kütahya) - Sorğu odasında mıyız?

BAŞKAN- Sayın Kinay, lütfen...

ALİ KEMAL DEVECİLER (Balıkesir)- Özür dileyecek mi dilemeyecek mi, onu söylesin.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Değerli arkadaşlarım, yani, bakınız, Akif Hamzaçebi’yi anlamakta, eğer, geçmişi itibariyle tanımasam zorluk çekmeye başladığımı söyleyeceğim. Onun beni tanımadığı konusundaki bu yaklaşımını da, ilk defa birbirini sokakta gören, tesadüfen birbirine ne var ne yok soran insanlar gibi olduğumuzu zannedecek. Doğrusu, benim üslubum nedir bilmiyorum; ama, sizin şu tavrınızın size hiç yakışmadığını, ne dünü ne de bugün itibariyle beni tanıyan birisi olarak... Bakın, ben, demin bir şey söyledim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Şimdi, Sayın Başkan, benim üslubum mudur konu olan?!

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Bir dakika... Müsaade buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - Konu, Türkiye Cumhuriyetinin temel nitelikleridir Sayın Uzunkaya.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Israrla, ısrarla söz alıyorsunuz Sayın Akif Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - Bakın, Türkiye Cumhuriyetinin...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Bakın, ben bir şey söyledim demin... Müsaade buyurun, bitireyim cümlemi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Hayır, hayır...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Cümlemi bitireyim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Müsaade edemem efendim...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Demin dedim ki: Devletin varlığı ve bağımsızlığı...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Şimdi, üslup... (Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi...

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) - Bırakın da adam söz hakkını bari kullansın.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Değerli arkadaşlar, bakın, ben demin bir şey söyledim. Dedim ki, ben... (Gürültüler) Bir dakika... Sayın Hamzaçebi... Bir dakika, müsaade buyurun.

Bakın, ben demin bir şey dedim. Dedim ki: Arkadaşlar, ben, bu Meclise bir defa değil, üç defa yemin ederek gelmiş bir milletvekiliyim. Bir defa yemin etmedim. Orada o yeminde ne varsa, ona sadakati olan, buna sadakatinde kusuru olanları da burada zaman zaman sorgulayan bir arkadaşınızım.

ALİ KEMAL DEVECİLER (Balıkesir) – Yeminlerde takiyye yapıyorsun.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – O takiyyeyi siz yapabilirsiniz ;ama, Musa Uzunkaya asla! Ben, yeminin ne anlama geldiğini, hangi manaya geldiğini çok iyi bilen birisiyim. Yani, bunu, lütfen...

Ben burada diyorum ki, bu konularda eğer şu ilkelere, şu yemine, şu esasa muhalif bir algılamayla yorumluyorsanız, ki, ben ona katılmıyorum, ben, o takdirde, böyle bir kanaati paylaşmıyorum. Ama, ben, vatandaşım, milletimle bu değerler manzumesinde o kadar buluştum ki, üç defa üst üste hem bu yemini geldim bu Mecliste yaptım ve buna sadakatim de bugüne kadar hiçbir kusurum, hiçbir zeminde, hiçbir tahkikata konu olmayacak kadar açık, samimî, net, bu millete hizmet eden bir vatan evladıyım. Bunda hiç kimsenin tereddüdü olmasın; ama, bir şey söylüyorum: Siz, ısrarla söylüyorsunuz, yani, tabii, demin, Latife Hanımla ilgili, Sayın İnönü'nün eşiyle ilgili bir kısım konuları, sizin çok yanlış zeminde yüzdüğünüz konuları söyleyince, ha bu konuda da böyle bir giriş olunca, mal bulmuş Magribî gibi saldırdınız, burada savunacak bir şeyiniz yoktu. Tek tutunacak dalınız...(Gürültüler) Hayır, hayır... Burada savunacak bir haliniz olmadığı için, burayı kendinize göre yumuşak zemin buldunuz. Zaten, yumuşak doku olarak üç senedir Ömer Dinçer diyor, Ömer Dinçer kalkıyor, burada bunu yapıyorsunuz; ama, ben, diyorum ki, tekrar ediyorum cümlemi: Benim Anayasa ilkelerinde en ufak bir tereddüdüm yok. Bu konuda da yanlış algılamaya vesile olacak hiçbir tavrım yok. Ama, ben bu metni böyle anlamadığımı, ilgili arkadaşımı tanıdığımı, konuştuğumu, bu metinden de benim böyle bir mana çıkarmadığımı, çıkarmadığımı, çıkarmadığımı söylüyorum. Şair "Manai şair fi batnı şair" demiş. Yani, şiirin manası insanın kendi... Vatandaş, ilgili diyor ki: "Ben bununla bunu kastetmedim." Siz yargılıyorsunuz. Ben de diyorum ki, onun kastetmediği olayı biliyorum.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) – Böyle bir beyana tanık olmadık, siz söylüyorsunuz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Öyle bir beyan yok Sayın Uzunkaya.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Ben biliyorum.

Ben de dolayısıyla diyorum ki... (Gürültüler)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Benim üslubumla ilgili değerlendirme...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Hayır... Ben sizi çok halim selim, böyle üslubunda, yani, öyle bir şey ki, sanki elinde giyotin olan, bugün şurada infaz yapacak olan bir yetkili, bir yargı merciinin başında birisi olarak görüyorum. Böyle bir hakkın yok ki!..

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) – Cumhuriyeti kararlılıkla savunuyoruz.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Cumhuriyeti kararlılıkla biz savunuyoruz. Bu konuda hiçbir tereddüdünüz olmasın.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) – Burada temel tartışma cumhuriyet tartışmasıdır.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Cumhuriyeti kararlılıkla savunan bir partiyiz ve savunan bir şahsiyetim. Hem savunuyoruz hem de onun gereklerini yapıyoruz. Bunda hiçbir tereddüdünüz olmasın.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, söz istiyorum. Üslubumla ilgili sataşmada bulundu.

BAŞKAN – Sayın Tütüncü'ye söz vereyim de...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Hayır, hayır... Üslubumla ilgili...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim üslubumun bana yakışmadığını ifade etti.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Tanıdığım birisi olarak diyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Doğrusu, tabii ki, olayı gergin bir noktaya taşıyıp böyle bir konuşmayı yapmış olmayı kesinlikle arzu etmezdim, kesinlikle böyle bir konuşmayı yapmış olmaktan dolayı mutlu değilim; ama, konumuz, Türkiye Cumhuriyeti cumhuriyet olsun mu, olmasın mı, cumhuriyet mi, yoksa...

TANER YILDIZ (Kayseri) – Cumhuriyeti tartışmıyoruz ki.

GÜROL ERGİN (Muğla) - Kardeşim, elinizde metin.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Metin elinizde, okursunuz. Eğer, okuyup da anlamıyorsanız, anlamayan arkadaşlarımız var herhalde, açıklayalım. Metin açık.

Sayın Uzunkaya, konu budur. Türkiye Cumhuriyetinin varlığı, Türkiye Cumhuriyetinin temel değerleridir tartışma konusu olan. Bunlar tartışma konusu olunca, gayet tabii, insan, hassas bir noktada oluyor, o hassasiyetimin ifadesidir. Sert davranarak, sert konuşarak kimseyi kırma, sizi kırma gibi bir arzum yoktur; ama, bu değerler konusunda, sadece ben değil, bütün arkadaşlarım hassastır. Bu konuda, eğer, ya açık seçik, siz, bu cümlelerinizi geri alacaksınız. Bir algılama hatası, vesaire, algılama yanlışlığı gibi, lütfen, tabirimi mazur görün, yani, böyle dolambaçlı ifadelerle tükürdüğünü yalamamak gibi falan bir yola gitmeyin. Yanlış yaptıysanız yanlış yaptığınızı kabul edin. Eğer, yanlış yapmadıysanız, ben yanlış yapmadım... Şu ana kadarki açıklamalarınızdan “ben yanlış bir şey söylemedim, o makale doğrudur, ben öyle anlıyorum, dolayısıyla, imzama atıyorum, geri dönmem söz konusu değildir” diyorsunuz. Eğer, arkadaşımızın tavrı bu olacaksa, biz, bu konuyu burada savunmaya kararlıyız Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tütüncü...

.....

.....

BAŞKAN – Yeterince söz de verdik arkadaşlara yani; herkes fikirlerini ifade etti. Dolayısıyla, bir noktada son vermek zorundayız.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, iki dakika...

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi'ye söz veriyorum, iki dakika, kısa bir açıklama için.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Yıldız'ı dinledim; ben, hiç kimseden benim cümlelerimle olayı düzeltmesi yönünde bir beklenti içinde olmadım, böyle bir şeyi de ifade etmedim. Örneğin, Sayın Bakan şimdi güzel bir cümle söyledi; yani, Türkiye Cumhuriyetinin laik bir devlet olduğu, dinî esaslara dayalı bir devleti hiç kimsenin savunamayacağını çok açık bir şekilde ifade etti. Yani, Sayın Özyürek ifade ettiler, yağmur yağıyor veya yağmıyor; Türkçemiz birçok düşünceyi ifade edecek kadar kelimelere sahip olan bir dil. Ben, laik cumhuriyete inanan bir insanım diyebilir insan, bir başka şey diyebilir; bilemiyorum herkesin konuşma üslubu farklıdır; ama, ben, Sayın Uzunkaya'nın konuşmasından doğrusu bir şey anlamadım. Farklı algıladı Cumhuriyet Halk Partililer diyor. Cümleler açık, bu cümleleri şu salonda oturan herkese soralım, bu cümlelerin anlamı nedir? Bakın, devam edelim, esasında devamındaki cümleler çok daha vahim: Temsili demokrasi bitmiştir diyor, halkın doğrudan yönetimde olduğu bir sistem... Yani, cumhuriyet yok, bakın, parlamento yok. Bakın, halkın doğrudan yönetimde olduğu...

OSMAN SEYFİ (Nevşehir) – O zaman halk da olmaz, öyle bir yönetim yok ki!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – İşte soruyorum, cumhuriyetin olmadığı, parlamentonun olmadığı, halkın doğrudan yönetimde olduğu demek parlamento yok demektir, laiklik yok; bu nasıl bir sistemdir?! Yani, makalenin bütünün alırsak, çok daha vahim bir noktaya gidiyor.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) – Eski Yunanda da öyle olmuş efendim, oradan geliyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Efendim, eski Yunan...

Sayın Başkan, halen başladığımız noktadayız, henüz bir ilerleme sağlayabildiğimiz düşüncesinde değilim ben şahsen.

Teşekkür ederim.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Uzunkaya'dan tekrar kısa bir değerlendirme alalım.

ALİ KEMAL DEVECİLER (Balıkesir) – Aynı şeyleri söyleyip boşu boşuna zamanımızı almayın.

BAŞKAN – Ne söyleyeceğini bilmiyoruz, söylesin.

Buyurun Sayın Uzunkaya.

.....